

ULOGA ZDRAVSTVENOG VASPITANJA U PREVENCIJI POVREDA USTA I ZUBA U DEČJEM UZRASTU

Momir Carević, Zoran Vulićević, Miloš Beloica

Klinika za dečju i preventivnu stomatologiju, Stomatološki fakultet Univerziteta u Beogradu

Brojna istraživanja, kako kod nas tako i u svetu, ukazala su da savremeni uslovi života dovode do sve učestalijih povreda orofacijalne regije, sa tendencijom daljeg rasta. Među njima, vidno mesto zauzimaju traume mlečne i stalne denticije, kao i manje povrede mekog i koštanog tkiva ove regije.

S obzirom da se dešavaju od najranijeg dečjeg uzrasta, predstavljaju izuzetno teško i neprijatno iskustvo, kako za decu tako i za roditelje. Ova oštećenja mogu da poremete funkciju zvanja, govora, komunikacije i estetski izgled deteta i to u periodu njegovog najintenzivnijeg fizičkog i psihičkog razvitka, što posebno ukazuje na složenost ovih povreda. Pored poremećene funkcije žvakanja, koja može da dovede i do zastoja u rastu i razvitku, narušen estetski izgled i poremećena funkcija govora, mogu da dovedu i do izbegavanja druženja i komunikacije deteta. Ona se iz tih razloga najčešće povlače u sebe, podležući samoizolaciji i asocijalizaciji, što može da dovede i do težih psihičkih poremećaja.

Imajući u vidu da se povrede mlečne i stalne denticije dešavaju na različitim mestima, na

različite načine, u različitim okolnostima, dejstvom različitih sila i predmeta i da se razlikuju u pojedinim starosnim grupacijama, može se reći da je etiologija povreda zuba izuzetno kompleksna i da zavisi od mnogobrojnih međusobno povezanih uticaja različitih faktora i okolnosti.

Pomenuta etiološka kompleksnost, teška predvidljivost dešavanja, zdravstveni, socijalni i ekonomski značaj, kao i prognoza da će u bliskoj budućnosti po učestalosti prevazići karijes i parodontopatiju, od posebnog značaja je izučavanje prevencije povređivanja orofacijalne regije, kako bi se sprečile dalekosežnije posledice ovog samo po sebi jako neprijatnog iskustva sa mogućim težim organskim i psihičkim posledicama.

Iz tih razloga, uloga zdravstvenog vaspitanja, od posebnog je značaja u prevenciji svih oralnih oboljenja i povreda, odnosno u blagovremenom predviđanju, indentifikaciji i uklanjanju svih predisponirajućih faktora koji mogu da dovedu do nastanka povreda usta i zuba i to kod dece u njihovom najranijem uzrastu.